



הרב שריה דבלינסקי

רב בני ברק  
אוצר החכמה

## אי צריך לעמוד בקדושה דסידרא במוצ"ש ובכל יום

לפתוח ובא לציון וסדר קדושה מיושב אין בזה כלום אלא שראוי לו לכתחילה להיות עומד עכ"ל. ומדכתב שראוי לו ר"ל לחזן ולא כתב שראוי להם לכתחילה להיות עומדים דיהיה משמע כל הציבור, מזה משמע להדיא שלקהל אין לדעתו אפילו לכתחילה שום הידור להיותם עומדים, והרי אפילו על החזן כתב שאין בזה כלום אם יאמר בישיבה, והרמב"ם בפ"ז מהל"ת הלי"ז כתב (לפי גירסא אחת) ואח"כ יקרא תהילה לדוד מיושב ומשמע שעד סיום התפילה יהיה מיושב. (וראיה זו יש לדחות דהר"ם בהלכה ההיא איירי ביחיד המתפלל דהרי כתב שם דידלג קדושת יוצר שאין היחיד אומר קדושה לשיטתו, ואם כן גם אינו אומר כלל קדושה דסידרא) ובפרק ט' הל"ה כתב ואומר תהילה הוא עומד והם יושבים והם קוראים עמו ואח"כ אומר ובא לציון וכו' ואתה קדוש וכו' וגומר הקדושה והם עונין וכו' עכ"ל, ואי הסלק"ד שצריך לעמוד היה צ"ל הם עומדים ועונין דהרי עד כאן הם יושבים כמו שכתב בעצמו הוא עומד והם יושבים. ואין לומר דהר"ם בא רק להשמיענו סדר התפילה אבל

ראיתי למרן החז"א זצ"ל, שהיה נוהג לומר קדושה דסידרא בעמידה, ובודאי טעמו ונימוקו עמו, אך לא זכיתי לידע טעמו, אמנם בחפשי בספרים ראיתי שאין קפידא בזה לדעת הפוסקים, ואפשר לאמרה כמו שתפסה אם מעומד מעומד ואם מיושב מיושב, ולדעת האריז"ל צריך דוקא לאמרה בישיבה, וז"ל הרי"צ גאות בספרו מאה שערים הל' חדש וספירה"ע (והו"ד בדברי השואל בתשובת הרמב"ם סי' ל"ג וגם בבאה"ל סימן תפ"ט ד"ה ומצוה) ובמוצאי שבתות שאומר לאחר תפילת ערבית ויהי נועם וקדושה דסידרא כשהן יושבין וכו'. הרי דהעד העיד בנו הרי"צ בדרך אגב שהיה המנהג בימיו לומר קדושה דסידרא מיושב, ולא עירער הרי"צ על זה, אלא אדרבה העיד שם הלאה שמשו"כ לא הטריחום הראשונים לעמוד אז גם לספירת העומר עי"ש, כיון שתפסו הספירה מיושב (משא"כ בשאר הלילות שתפסו הספירה מעומד תיכף לאחר גמרם השמן"ע).

וז"ל רבינו יוסף אבן מיגש בתשובותיו סימו קל"א ואם יש בו עשרה ורצה אחד מהו

לא נחית להכי אם הוא בשיבה או בעמידה דזה אינה, דמה ישיבה דאשרי שהיא לכו"ע רשות ואעפ"כ השמיענו זה להדיא שכתב והן יושבים, עמידה בקדושה דסידרא שאם באמת היה צריך לעמוד בה היה זה בתורת חיוב, איך לא היה משמיענו זה, אלא ודאי שגם לדעת הרמב"מ אין שום חיוב עמידה בקדוד"ס.

**והרמ"ע** מפאנו בסימן ק"ב כתב בקדושה דמיושב אם היה יושב ועומד הרי זה טועה, ואם היה עומד ויושב ניכר שאינו חכם עכ"ל, הביאו המחצית השקל בסימן נ"ג סק"ב, והפמ"ג בא"א שם הבין שכונת הרמ"ע על קדושת ובא לציון, ועל זה כתב הפרמ"ג דהוא הדין בקדושה דיוצר דיש לאמרה כפי שתפסה, אבל באמת נראה שהרמ"ע אמרה לדינו בקדושה דיוצר אלא דהדין דין אמת, דנלמד זה מזה וכמו שהפרמ"ג שהבין שכונת הרמ"ע היא על קדושה דסידרא למד קדושה דיוצר מדסידרא, אף אנו נלמד סידרא מיוצר, כי מי שיש לו ידיעה אפילו מעט בדרכי האר"י ז"ל, יודע שב' קדושות אלו בחינתם שווה ממש כי שניהם בבריאה (עיין שעה"כ דף י"א ע"ד). והנה כל זה לפי דעת הפוסקים שאפשר לאמרה כמו שתפסה, אבל אין חיוב לעמוד. אמנם עפ"י הקבלה יש בזה מחלוקת, דלהאריז"ל צריך דוקא לאמרה מיושב (וכבר העיר בכה"ח סימן נ"ט סק"כ על דברי הרמ"ע במ"ש דאם היה עומד ויושב ניכר שאינו חכם, וכתב דאדרבה לפי דברי האר"י צריך דוקא לשבת) דכן משמע משעה"כ דף ל"ט ע"ד וכתוב להדיא בפרע"ה שער קריאת התורה פ"ה, ואת"כ יורדין להוריד השפע בובא לציון ושמה ג"כ קדושה מיושב, כנ"ל.

**אמנם** דעת הגר"א היא דיכול לאמרה איך שרוצה וכמו בתפילת יוצר שדעתו דיכול

לאמרה איך שרוצה (עיין בחי' לסימן נ"ט שהבאתי שם לשון הגר"א) והגר"א כתב דינו לענין תפילת יוצר, אמנם כבר הזכרתי לעיל שב' חלקי תפילה אלו בחינתם שווה ממש וכי היכי שדעת הגר"א שם לאמרה איך שרוצה ה"ה כאן. ובערוה"ש בס"ס קל"ב כתב ג"כ דנ"ל טוב לומר אשרי ובא לציון בשיבה.

**היוצא** מכל הנ"ל, שדעת הרי"צ גאות ומשמעות הרמב"ם ומשמעות הר"י אבן מיגש, הרמ"ע מפאנו, הפרמ"ג, והגר"א שעכ"פ אפשר לומר קדושה זו דסידרא איך שרוצים ושאיין שום חיוב להעמד דוקא, ומדברי הרי"צ משמע שהיו נוהגים לשבת, ולדעת הרמ"ע מחוייב לומר איך שתפס, רק ממשמעות האר"י ז"ל מוכח שצריך לומר דוקא בשיבה וא"כ כיון שלדעתו הוא דוקא בשיבה (וכבר כתב הכפה"ח בסימן כ"ה סקצ"ח מכמה ספרים דיש לדקדק בכל מעשי המצוות שיהיו כסדרם ומשפטם הגם דאין אתנו יודע עד מה וכו' ועי' שע"ח סימן רע"ד סק"א וסימן כ"ה סק"א) ולדעת הפוסקים האחרים שהבאנו אין איסור בשיבה, מן הראוי להורות לאמרה דוקא בשיבה לצאת גם דעת האריז"ל. גם אין פוגעים בדעת הרמ"ע שאוסר את הישיבה באופן מיוחד לקדוד"ס, כי לפי דברי האר"י ז"ל חיוב הישיבה הוא כבר מהתחלת אשרי, כי שם מתחיל בחי' הבריאה ושם מותר להתיישב גם לדעת הרמ"ע מדהוא עוד הרבה לפני הקדושד"ס, וכפשטות לשון הר"מ להתיישב באשרי, ומקדם אמרתי שטעם החזו"א היה, שחשש לדעת הראשונים שאין אומרים קדושה זו אלא בעשרה, וא"כ לדעתם הוא דבר שבקדושה וכבר כתב הרמ"א בסימן נ"ו ס"א דיש לעמוד כשעונין קדיש וכל דבר

# המאור

נח

קדושה דסידרא כל כך עד שאמרו שעלמא קאי עלה, לכן כיון שגדלה מעלתה כ"כ למעלה ראש, משום הכי נהג לאמרה בעמידה דוגמת מ"ש הפוסקים בסימן תצ"ד דיש נוהגים מחמת גודל חשיבות וכבוד הפטרת המרכבה לאמרה בעמידה כל מי שקורא אותה עם המפטיר.

שבקדושה, אולם לפי זה היה צריך גם לעמוד בקדושה דיוצר מאותו טעם ממש, כי גם שם דעת הרבה ראשונים דאינה נאמרת אלא בעשרה וזה לא היה נוהג. ובתשובת הרמב"ם סימן ל"ג כתב דעמידת החכם בקדושה דיוצר הוא חטא גמור עיי"ש, ואפשר לומר דטעמו היה מדהחשיבו בש"ס סוטה מ"ט ע"א



1234567

1234567

1234567

1234567

## נדיבות יעץ

1234567

**הנדיבות** הוא מסטרא דקדושה והכיליות הוא סט"א והוא בחינת דין קשה. **ושמעתי** מהרב עיר וקדיש כמהר"ר גדליא חיון זצ"ל שזה היה מתפלל דהע"ה ורוח נדיבה תסמכני שהוא מהקדושה. ומצוה גוררת מצוה דמי שהוא נדיב משתדל שיתנדבו אחרים כמ"ש בישעיה סימן ל"ב ונדיב נדיבות יעץ והוא על נדיבות יקום.

**ואפשר** כמ"ש במדרש דאבא יודן רמאה היה ממתין שיעשו כל הקהל נדבה ואח"כ היה עושה כנגד כל הקהל וז"ש ונדיב נדיבות יעץ שנותן עצה שהקהל יעשו נדיבות. ואח"כ והוא על נדיבות יקום שעושה כנגד כל הנדיבות וקרו ליה אבא יודן רמאה שהיה מרמה במצוות.

[אהבת דוד להחיד"א דרוש י"ג לשבת תשובה]